

POSLEDNÍ LÉTO

ELIN
HILDERBRAND

NANTUCKET

Nantucket: název ostrova připomínal vzedmutý příboj, dlážděné ulice, cihlová sídla kapitánů velrybářských lodí, otlučený džíp se surfařským prknem připevněným na nosičích. Připomínal koktejlové večírky na zvlněných zelených trávnících, investiční bankéře ve vybledlých červených plátěných kalhotách a teniskách bez ponožek, světlovlasou holčičku s hroznovým lízátkem, ze kterého jí kape barevná sladká šťáva na kanafasové šatičky. Nantucket: byla to země bohatých a privilegovaných, letní hřiště pro ty, v jejichž rodokmenech se vyskytovaly určité školy, staré peníze, kontakty s vysoce postavenými.

Jen málokdo z nezasvěcenců (a těmi „nezasvěcenci“ jsme měli na mysli kdekoho, od náhodných výletníků z West Bridgewater až po Moniku „Muffy“ Duncombe-Cabotovou, která jezdila v létě na ostrov od roku 1948, kdy ještě nebyla na světě) chápal, že Nantucket je skutečné místo, osídlené skutečnými lidmi. Jako všude jinde, i tady měli svůj domov lékaři a taxikáři a policejní náčelník a instalatéři a umývači nádobí a pojišťováci. Nantucket byl domovem automechaniků a fyzioterapeutů a učitelek a barmanů. To byli skuteční Nantuckeťané: kněží a popeláři a ženy v domácnosti a dlaždiči, kteří opravovali výmoly na Surfside Road.

Maturitní ročník Nantucketské střední navštěvovalo sedmdesát sedm studentů, kteří maturovali 16. června. Byl to jeden z prvních vlahých dní toho roku – tak teplý, že jste mohli sedět na fotbalovém hřišti a litovat, že nemáte na hlavě široký slamák jako babička Garricka Murrayho.

U řečnického pultu stála Penelope Alistairová. Ačkoli byla Penny teprve ve druhém ročníku, požádali ji, aby zazpívala národní hymnu. Její hlas byl hlasem Nantucketu, tón natolik čistý a éterický, že nepotřebovala žádný doprovod. Všichni jsme formovali ústy slova spolu s ní, ale nikdo se neodvažoval zpívat nahlas, protože nikdo nechtěl slyšet jiný hlas než hlas Penny.

Když Penny dozpívala, okamžik panovalo napjaté ticho a pak jsme všichni spustili jásot. Maturanti, sedící v úhledných řadách na improvizovaném jevišti za řečnickým pultem, výskali, až se jim střapce na čapkách třepetaly.

Penny si sedla dolů do obecnstva mezi své dvojče, Hobsona Alistaira, a matku Zoe. O dvě židle dál seděl přítel Penny, Jake Randolph, který se obřadu zúčastnil se svým otcem Jordanem Randolphem, vydavatelem listu *Nantucket Standard*.

Patrick Loom, řečník maturitní třídy, přistoupil k řečnickému pultu a někteří z nás ucítili, jak je v očích začínají pálit slzy. Kdo z nás si nepamatoval Patricka Looma ve skautské uniformě, jak vybírá do sklenice od majonézy peníze pro oběti hurikánu Katrina? Tohle byla naše děcka, děti Nantucketu. Tahle maturita byla jako ostatní maturity součástí našich společných prožitků, našeho společného úspěchu.

Třiadvacet ze sedmasedmdesáti maturantů napsalo maturitní práci na téma „Jaké to je, vyrůstat na ostrově padesát kilometrů od pevniny“. Tahle děcka se narodila v nemocnici Cottage; v žilách jim proudil písek. Důvěrně se obeznámila se severovýchodním větrem a mlhou. Věděla, že sever ovládají kongregacionalisté a jih unitáři. Žila v domech pobitých šedým šindelem s bílým zdobením. Dovedla rozeznat hřebenatky ze zálivu (malé) od mořských hřebenatek (velkých). Naučila se řídit na silnicích bez semaforů, bez sjezdů a nájezdů, bez dálničních exitů. Neohrožovali je šílení vrazi ani únos-

ci, ani sexuální násilníci, ani zloději aut, ba ani skrytější zlo v podobě fastfoodů a nákupních galerií a pornografických knihkupectví a zastaváren a střelnic.

Někteří z nás se báli vyslat tyhle děti do širého světa. Většina maturantů půjde na vysokou – na Bostonskou univerzitu nebo ke Svatému kříži nebo, v případě Patricka Looma, do Georgetownu – ale někteří si udělají rok volna a pojedou lyžovat do Stowe, a jiní zase zůstanou na Nantucketu, začnou pracovat a jejich život se nebude příliš lišit od života jejich rodičů. Báli jsme se, že během oslav při maturitním víkendu budou naši maturanti přes míru pít, provozovat nechráněný sex, experimentovat s drogami nebo se pohádají s rodiči, protože je jim osmnáct, krucinál, a můžou si dělat, co chtějí. Báli jsme se, že se v pondělí ráno probudí s přesvědčením, že nejlepší léta svého života už mají za sebou. Ten elektrický šum, který jimi projížděl poslední čtyři roky vždycky na podzim, během prvního pátečního večerního fotbalového utkání pod umělým osvětlením, když vyběhli na hřiště nebo roztleskávali obecenstvo – tyhle chvíle navždy skončily. Napřesrok v září budou Nantucket Whalers zase hrát, počasí bude opět mrazivé, ve vzduchu se znovu bude vznášet vůně grilovaných klobás, ale nastoupí nová garda a maturanti, kteří si teď před našima očima přicházeli přes pódium pro své diplomy, zastarají jako včerejší noviny.

Absolventi.

Střední škola skončila.

Šestnáctý červen, maturitní den, měl v sobě cosi hořkosladkého, a když jsme po obřadu odcházeli z hřiště, někteří z nás říkali, že na tuhle konkrétní slavnost nikdy nezapomeneme, buď proto, že bylo tak nádherné počasí, nebo proto, že proslov Patricka Looma zněl tak dojmavě.

Pravdou zůstává, že jsme na maturitu onoho roku nikdy nezapomněli, ale důvody byly jiné. Maturitu toho roku jsme si zapamatovali, protože té noci, v noci 16. června, zahynula Penelope Alistairová.

Cože? – vykřikl svět nevěřicně. Svět stál o Nantucket, který sídlil v jeho představách: takový, v němž na zábradlí verandy tála sklenice ginu s tonikem a ledem, kde se ve větru vzdouvaly plachty, kde na korbě farmářského nákladáčku spočívala zralá rajčata. Svět netoužil po obrázku mrtvé sedmnáctileté dívky, svět však nevěděl to, co jsme věděli my: Nantucket je skutečné místo.

Kde občas nevyhnutelně přijdou tragédie.

JAKE

Ze vzduchu vypadalo všechno jinak. Pod sebou měl ostrov Nantucket, jediný domov, který kdy poznal. Bylo vidět jezírko Long Pond a golfové hřiště Miacomet a záplatovaná políčka Bartlettovy farmy. Plocha jižního břehu připomínala bílý půlměsíc. Na pláži už se řadila auta. Jake trávil každičkou letní neděli po celý svůj život právě na téhle pláži – s rodiči a s Alistairovými a s Castleovými. Skákali do příboje a hráli fotbálek; schovávali se v dunách. Za pickupem pana Castlea stávali hrady z plaveckých desek a plážových osušek. Jake si vybavoval vůni dřevěného uhlí, marinovaných steaků, kukuřičných klasů, z nichž kape rozpuštěné bylinkové máslo. Vždycky se konal táborák s opékáním marshmallows a s rachejtlemi, které nakoupil pan Castle na služebních cestách.

Jake ucítil na rameni otcovu ruku, dotek, stisk. Stávalo se to teď čtyřikrát až pětkrát za hodinu, otec se ho dotýkal jen proto, aby se ujistil, že jeho syn dosud žije.

Jake rozeznal Hummock Pond Road, jako když jasnovidec čte z dlaně. Byla to čára života bez života, čára

lásky bez lásky. Silnice vedla z města na jih. Ze vzduchu to byla jen pěšina, protínající borový les. Auta, ujíždějící po ní, vypadala jako hračky.

Jake přitiskl čelo k vibrujícímu okénku. Letadlo plulo nad Madaketem a Eel Pointem. Nantucket se vzdaloval. Ne! – říkal si v duchu Jake. V očích ho pálily slzy. Ztrácí Nantucket. Teď měli pod sebou Tucker-nuck, pak Muskegut s břehy plnými tuleňů. Pak tmavě modrou vodu Nantucket Sound. Kéž by tak mohl vyskočit, ve zdraví přistát, plavat zpátky. Za uplynulé čtyři týdny se stalo tuze mnoho strašných věcí, a mezi nimi i čin, který jeho rodiče prohlásili za řešení situace: utíkali z domova.

JORDAN

Telefon zazvonil uprostřed noci. O takové probuzení nestojí nikdo, a obzvlášť ne rodiče adolescenta, který má vlastní auto. Jenže Jordan byl vydavatelem ostrovních novin *Nantucket Standard*, tudíž v Randolphově domácnosti zvonil telefon uprostřed noci častěji než v jiných domácnostech. Lidé mu volali nové zprávy, nebo to, co za nové zprávy považovali.

Zoe také volávala uprostřed noci, ale vždycky volala Jordanovi na mobil a on už si zvykl ho vypínat, když šel spát, aby se vyhnul zbytečným scénám. Všechno, co mu Zoe toužila sdělit ve dvě po půlnoci, bude znít lépe v osm hodin, až bude sedět v bezpečí auta a pojede do redakce.

Byla sobotní noc, technicky vzato už nedělní ráno. Osmnáct minut po jedné. Jordan měl celkem dobrý přehled o tom, co se děje na ostrově v kteroukoli denní dobu kteréhokoli dne. V jednu hodinu po půlnoci, v neděli uprostřed června, se asi hrne dav hostů z Chicken Boxu na Dave Street. Čeká tam zástup taxíků a policej-

ní auto. V centru se asi houfují lidé na chodníku před Boarding House a Pearl; nevyhnutelně se najde ženská, jež se pokusila na deseticentimetrových jehlách přejít ulici dlážděnou kočičími hlavami. Postarší, usedlejší klientela se vyhrne z Club Car, jen co klavírista dohraje *Sladká Caroline*.

Jordan byl se Zoe v Club Caru před několika lety, toho večera, kdy prožili to, čemu teď říkali „ta chvíle“. Chvíle, kdy oba pochopili. Tehdy pochopili, ale nejednali. Jednali až víc než o rok později, na Martha's Vineyard.

Telefon, telefon. Jordan byl vzhůru. Myšlenky mu okamžitě bystře naskočily, ale trvalo mu pár vteřin, než přiměl tělo k pohybu.

Spustil nohy na podlahu. Ava spala v Ernieho dětském pokoji se špunty do uší a spuštěnou rušičkou zvuku, se zamčenými dveřmi a staženými žaluziemi. A zázračný elixír jménem Ambien, který brala každý večer, umlčel její démony. Pokud by hořelo, závisela její záchrana výlučně jen na něm.

Požár? – napadlo ho.

A pak si vzpomněl na maturitu.

Hnal se k telefonu. Podle displeje volalo *Město Nantucket*. Což znamenalo policii, nemocnici nebo školu.

„Haló?“ ohlásil se Jordan. Snažil se, aby to znělo čile, probuzeně, zvládnutě.

„Tati?“ To bylo jediné slovo, které ze sebe Jake vypravil. Následovalo blábolení, ale Jordana zklidnilo vědomí, že je Jake naživu, může mluvit, vzpomněl si na telefonní číslo domů.

Ve sluchátku se ozval nějaký policista. Jordan znal mnohé strážníky, ale ne všechny, a obzvlášť ne letní posily.

„Pan Randolph?“ řekl strážník hlasem, který neznal. „Pane?“

ZOE

Měla své chyby, ano, měla. Ta nejhorší? Ledacos se nabízelo, ale to pro tu chvíli nechala stranou. Vydá se nazpátek časem, před svůj milostný poměr s Jordanem Randolphem. Jaké chyby měla předtím? Byla sobecká, sebestředná, pohroužená do sebe – ale copak nejsou takoví vlastně všichni? Občas – ale jen občas – upřednostnila vlastní štěstí před štěstím dvojčat. Jednou nechala Hobbyho a Penny u Castleů a odletěla na týden do Cabo San Lucas. Přesvědčila sebe i Ala a Lynne Castleovy, že trpí sezonní afektivní poruchou. *Lhala* Lynne a tvrdila, že jakýsi doktor z pevniny, mytický „doktor Jones“, jí dokonce „diagnostikoval“ S. A. D. a „předepsal“ výlet do Cabo. Ta lež byla zbytečná; Lynne řekla, že to chápe a že si Zoe zaslouží týden volna, a ona se beze všeho o dvojčata postará. Lynne nechápala, jak to Zoe dokáže: vychovávat ty dva úplně sama.

Cesta do Cabo byla jednorázová záležitost. (V paměti Zoe se duhově tetelila: lehátko u okraje obrovského bazénu, plody moře a mangová daiquiri, jakož i sedmadvacetiletý recepční, kterého snadno svedla a strávila s ním pět ze sedmi nocí.) Cítila se tehdy nějak provinile, že opouští své děti? Pokud ano, nepamatovala si to. A přesto se v tom okamžiku, kdy jí obě vběhly do náručí a vřískaly radostí z jejího návratu, v duchu zapřísahala, že už je nikdy neopustí. A slovo dodržela.

Byly však večery, kdy si Zoe otevřela láhev dobrého bílého burgundského a pustila si šest dílů *Sopranových* v jednom kuse, zatímco děti večeřely cereálie a uložily se ke spaní samy. Jindy zas Zoe ztrácela vůči dvojčatům nervy jen proto, že to byly dvě složité bytosti a ona občas nevěděla, jak s nimi má jednat. Zoe utratila většinu dědictví po rodičích za domek u pláže, což byla pro výchovu potomstva nepraktická volba. Nikdy nespor-

tovala a byla závislá na kofeinu. Větu „Můj manžel zemřel“ pronášela, aby si vysloužila soucit určitých jedinců. (Kupříkladu policisty, který ji zastavil, protože jela po silnici číslo 3 stopadesátkou.)

Měla tuze mnoho chyb.

Domnívala se, že jsou většinou skryté, i když věděla, že ostrované ji považují nejen za volnomyšlenkářku, ale přímo za neřízenou střelu. Měla pocit, že někdo ustavičně posuzuje její rodičovské schopnosti, protože je příliš laxní, příliš shovívavá. Nechávala dvojčata samotná doma už od jejich osmi let. Když jim bylo devět, dovolila jim jezdit na kolech do města. Došlo také k ojedinělému incidentu, když Hobby dojel až na Main Street bez helmy. Policejní náčelník Ed Kapenash tehdy volal Zoe do práce a sdělil jí, že podle zákona by jí měl dát pokutu za to, že dovolila svému synovi jezdit na kole bez helmy. Zoe odvětila, že *nedovolila* děčkám jezdit bez helmy; protože je v práci, nebyla doma a neviděla, jak Hobby opouští dům bez nasazené helmy. Jen co ta slova vypustila z úst, už věděla, jak špatně to vyznělo. Říkala si: Ed Kapenash zavolá na Pěči o děti a nechá mi děti odebrat. Nejsem koneckonců schopná vychovávat je sama. Ed Kapenash vzdychl a řekl: „Prosím, řekněte svým dětem, aby už nikdy nejezdily na kole bez helmy.“

Zoe okamžitě odešla z práce. Měla v úmyslu Hobbyho potrestat, dokonce mu v případě nutnosti i naplácat, dokud jí neřekl, že je mu stará helma malá. Po bližším prozkoumání Zoe zjistila, že má pravdu; v domě nebyla helma, která by mu padla. Tuze rychle rostl.

Zoe věděla s jistotou, že se historika o Hobbyem bez helmy rozkřikne a že občanům Nantucketu se jejich podezření potvrdí: opravdu je nedbalá. Ani jedna helma v domě, která by klukovi padla! Jako by to nestačilo, Zoe jezdila v oranžovém automobilu Karmann Ghia z roku 1969, který si koupila, ještě když studovala na ku-

linářské škole. Ačkoliv lidé vždycky troubili nebo mávali, když je Zoe mýjela, byla si jistá, že se všichni potají v duchu ptají, proč vozí dvě děti v autě bez airbagů.

Nekupovala biolmleko.

Byla flexibilní v otázce večerky a k nepřístupným filmům v televizi se stavěla laxe.

Dovolovala dvojčatům, aby si sama vybírala oblečení, což mělo jednou za následek, že Hobby chodil v dresu Malé ligy pět dní v jednom kuse. Také to vedlo k tomu, že Penny šla do školy v legínách a noční košili.

Ale jak by vlastně mohl někdo kritizovat Zoeiny rodičovské schopnosti? Měla pohádkové, nadané děti! Premianti druhého ročníku střední školy: Hobson a Penelope Alistairovi.

Začněme Hobsonem, po celý život zvaným Hobby, narozeným o pět minut dřív než Penny. Byl reinkarnací svého otce, který se rovněž jmenoval Hobson Alistair. Hobson senior byl neuvěřitelně vysoký a podmanivý muž Zoeiných snů, muž mohutný jako strom. Zoe se s ním seznámila ve svých jedenadvaceti letech, když studovala v Poughkeepsie na Americkém kulinárním institutu. Hobsonovi staršímu bylo jen o šest let více než Zoe, ale už byl instruktorem AKI. Vyučoval předmět „maso“ a byl řeznickým mistrem; dokázal rozbouřit krávu nebo vepře sekáčkem a vykostovacím nožem, a v jeho podání to působilo elegantně jako balet.

Hobby byl velký po otci a také elegantní a puntičkářský po otci. Z Hobbyho vyrůstal nejlepší sportovec, jakého ostrov Nantucket za posledních čtyřicet let zrodil. Ve druhém ročníku se stal útočníkem fotbalového týmu; Whalers za poslední sezonu prohráli jen dva z třinácti zápasů a co bylo nejdůležitější: porazili Martha's Vineyard. Hobby hrál za školu také basketbal; od prvního ročníku vždycky dosahoval nejvyšších skóre. A hrál baseball – prvotřídní nadhazovač, král homerů. Při pohledu na něj bylo Zoe skoro trapně, jako by

jeho výkonnost byla čímsi ostudným. Byl *o tolik lepší* než všichni ostatní členové jeho mužstva i mužstva protivníků, že si všichni všímali jen jeho. Zoe měla vždycky pocit, že by se snad měla ostatním rodičům omlouvat, i když Hobby si počínal jako dobrý sportovec. Příhrával, fandil spoluhráčům a nikdy se nedomáhal větší slávy, než mu přínáležela.

Zoe občas zaslechla, jak si ostatní matky říkají: „Otec byl nejspíš obr.“

„Jsou rozvedení?“

„Ne, myslím, že zemřel.“

Hobby chtěl být architektem, až bude dospělý. Zoe z toho měla radost. Hobby může být architektem a přitom dál bydlet na Nantucketu. Ze všeho nejvíc se bála, že její děti opustí ostrov a nikdy se už nevrátí.

„Ale nemůžeš je nutit, aby zůstaly,“ říkal jí Jordan. „To přece víš, ne?“

Zoe si byla jistá, že ztratí Penny. Penny byla nádherné stvoření s dlouhými, rovnými, černými vlasy a modrýma očima a dokonalým nosíkem, pokropeným světlými pihami. Už ve třech letech škobrtala po domě v Zoeiných lodičkách na vysokém podpatku, ve čtyřech letech se začala dobývat do matčiných šminek a v pěti letech požádala, aby jí nechala propíchnout uši. A pak jednoho krásného dne, když bylo Penny osm, přijela Zoe vyzvednout dvojčata po vyučování a před školou stála paní Yuricková, učitelka hudební výchovy, s rukou na zádech Penny, a čekala na Zoe.

Zoe si říkala: Copak? Průšvih? Žádné z jejích dětí nikdy nic neprovedlo, takže průšvih musí mít sama Zoe. Toho dne se ale neopozdila s vyzvednutím (ačkoliv v minulosti několikrát přijela pozdě, ale nikdy ne o víc než deset minut – což na pracující matku nebylo špatné). Zoe věděla, že nemůže aspirovat na žádnou cenu pro ideální rodiče, ale balila dětem zdravé svačiny, a když byla zima, vždycky dbala na to, aby obě

měly čepici a rukavice. Fajn, pravda, někdy jen jednu rukavici.

„Stalo se něco?“ zeptala se Zoe paní Yurickové.

„Vaše dcera...“ řekla paní Yuricková a poté si položila ruku na poprsí, jako by byla překonána emocemi natolik, než aby dokázala pokračovat.

Paní Yuricková se snažila vyjádřit, že objevila Penelopin zpěvný hlas. Hlas tak sladký a čistý a silný a jasný, jaký paní Yuricková ještě nikdy neslyšela.

„Musíte s tím něco udělat,“ řekla paní Yuricková.

Udělat? říkala si v duchu Zoe. Co jako? Věděla však, jak to paní Yuricková myslí. Ona, Zoe, matka dítěte s výjimečným hlasem, musí učinit kroky k jeho rozvíjení, aby se jeho potenciál rozvinul do poslední unce. Už teď trávila Zoe nesčetné hodiny na fotbalovém hřišti a v Boys & Girls club, kde sledovala, jak Hobby hraje baseball, fotbal a basketbal. Teď bude muset činit totéž kvůli zpěvu Penny.

A budiž jí ke cti, že to dokázala. Nebylo to snadné ani laciné. Jednou týdně se jezdilo na pevninu na hlasovou výchovu a byly tu celé víkendy u renomované učitelky zpěvu v Bostonu. Učitelky hlasové výchovy i zpěvu byly uchváceny talentem Penny. Měla takový rozsah, takovou zralost! Ve dvanácti letech měla hlas jako pětadvacetiletá žena. V létě, poté co ukončila devátou třídu, zpívala *Hvězdnatý prapor* s orchestrem Boston Pops. Dostávala hlavní role ve všech školních muzikálech; zpívala sólo na každém amatérském koncertu.

Byla slaviček.

Zoe nevěděla, kde se to v ní vzalo; sama stěží dokázala udržet notu. Hobson senior měl hudbu rád (Clash, Sex Pistols), ale za tu krátkou dobu, co byli spolu, si Zoe nedokázala vybavit, že by někdy něco zpíval – jenom jednou *Mám tu zůstat nebo jít* na mejdanu šéfkučarů, konaném po pracovní době.

Pokud měla být Zoe k sobě velice upřímná, musela by přiznat, že neví, zda je Penelopin hlas ničím nezkale-
né požeňání nebes. Občas jako by to pro Penny bylo skoro břímě. O její hlas se muselo pečovat jako o exo-
tického domácího mazlíčka – třeba papouška ara nebo
nějakou vzácnou odrůdu činčily. Penny nejedla kořeně-
ná jídla ani nepila kávu; po večerech si balila hrdlo do
teplého, vlhkého ručníku, ležela v posteli a poslouchala,
jak Judy Collinsová zpívá *Send In the Clowns*, zas
a znova, pořád dokolečka. Nesnesla žádný kouř; dokon-
ce i v zimě prosila Zoe, aby dala pryč kamna na dřevo.

Toho roku, kdy Penny dosáhla třinácti let – což byl ta-
ké rok, kdy začala menstruovat, a také to byl rok, kdy
zemřelo Avě a Jordanovi dítě – ji Zoe jednou v noci
uslyšela, jak ve své ložnici vzlyká. Zoe zaklepala, a když
Penny neodpověděla, rovnou vstoupila. Našla Penny, jak
sedí na podlaze v šatně, objímá si pažemi kolena a kolé-
bá se způsobem, který vzbudil v Zoe dojem, že tohle
vzlykání je rituál, který jí už mnohokrát unikl. Zoe mu-
sela Penny vytáhnout z šatny a odvléci ji do postele;
teprve pak se zeptala, proč ty slzy.

„Copak je?“ zeptala se Zoe. „Co se děje?“

Penny řekla, že má pocit, jako by ve světě pro ni by-
lo méně lásky než pro jiné lidi. Protože nemá tatínka.

Páni: tahle odpověď ji odrovnala. Hobson senior
zemřel na infarkt, když byla Zoe v sedmém měsíci tě-
hotenství s dvojčaty. Zoe je porodila sama; sama je od
narození vychovala. Sháněla práci šéfkuchařky
v soukromém sektoru a příležitost na Nantucketu jí do-
slova spadla do klína. Odstěhovala se na ostrov, koupi-
la domek, dala děti do jeslí a pracovala pro Allencasto-
vu rodinu na konci Main Street. Allencastovi jí platili
velkoryse včetně zdravotního pojištění a daňových od-
vodů, poskytli jí flexibilní pracovní dobu a seznámili ji
s lidmi, kteří jí poskytovali vedlejší výdělky. Zoe měla
náhle na ostrově své místo: byla elitní osobní kuchařka

a také matka dvou výjimečných dětí. Zajisté, občas se Zoe zmocňoval pocit, že se jí nic nedaří, ale byly také chvíle, kdy jí připadalo, že *něco* se jí daří.

Jenže tehdy v noci, při pohledu na to, jak Penny vzlyká a škytá a zápasí s dechem, protože nemá tatínka, pocítila Zoe jistotu, že se jí nezdařilo nic. Za třináct let nic.

Řekla: „Miluju tě dvakrát víc, než všechny ostatní maminky milují své děti.“ Popadla Penny kolem ramen a prudce ji políbila na pěšinku ve vlasech. „Krucinál, vždyť to víš, Penny.“ Bála se, že děti budou vyrůstat s vnitřní prázdnotou. Bála se, že trpět bude Hobby, ale v životě Hobbyho nikdy muži nechyběli – trenér za trenérem a otcové kamarádů, plní obdivu. Jordan mu otce nahrazoval a také Al Castle. Jenže o Hobbyho se Zoe strachovat nemusela; byla tu Penny.

Zoe sevřela dceru pevněji a všimla si, jak Penny klouže z jejího stisku, jako by držela v hrsti máslo. Zoe dělala, co mohla, ale nedokázala být dvěma lidmi současně.

Zoe vzala Penny k psycholožce. Další věc, kterou musela vměstnat do svého nabitého časového rozvrhu, další věc, za niž bylo třeba platit, ale muselo to být. Psycholožka, vlídná, nehezká žena jménem Marcy, se s Penny setkala šestkrát o samotě, než si konečně promluvila se Zoe.

„Je to senzační dítě,“ řekla Marcy.

„Děkuji,“ odpověděla Zoe. Usmívala se a čekala, co bude dál. Marcy úsměv opětovala a pokyvovala hlavou.

„To je všechno?“ zeptala se Zoe.

„No...“ opáčila Marcy. Nastavila dlaně, jako by Zoe něco ukazovala – kuřátko nebo semínko – co Zoe neviděla. „Penelope má srdce z toho nejjemnějšího porcelánu. Jen abyste to věděla.“

Srdce z nejjemnějšího porcelánu? – říkala si Zoe. To byla jedna z těch vzácných chviliek, kdy toužila

mít partnera, milence, manžela, někoho, ke komu by se mohla obrátit a zeptat se: „Věřil bys tomu? Takové kecy?“

To byl konec psycholožky Marcy. „Jen abyste to věděla,“ ha! Zoe to věděla, a ještě spoustu dalších věcí. Postará se o svou dceru sama.

Zoe slýchala od ostatních matek varování už od doby, kdy byla Penny malá holčička: „Teď je roztomilá, ale jen počkej!“ Na obzoru číhalo cosi zlověstného; přivalí se to jako špatné počasí. Puberta. Ale Zoe a Penny si zůstaly blízké. Byly *nejlepší kamarádky*. Jako rodičovská strategie to nebylo populární ani módní, ale to bylo Zoe jedno. Milovala důvěrnost, která mezi ní a dcerou panovala. Někdy večer si Penny vlezla k Zoe do postele a spaly pak vedle sebe, dělily se o polštář jako osiřelé sestry. Zoe soustavně říkala oběma dvojčatům: „Mně můžete říct všechno.“ Nebude žádné posuzování, není se čeho bát. Milovala je bezpodmínečně. *Mně můžete říct všechno.*

A až do dne, kdy zemřela, Penny opravdu říkala Zoe všechno, nebo alespoň Zoe předpokládala, že to opravdu všechno bylo.

JAKE

Přistáli v Bostonu, pak nastoupili do autobusu, který je odveze na mezinárodní letiště. Otec pořád dělal tu věc s Jakeovým ramenem. Maminky se vůbec nedotýkal, ani náhodně, ale to nebylo nic neobvyklého. Jakeovi vířily a blikaly v hlavě myšlenky jako policejní maják. *Utéct! Zpátky domů!* Do osmnáctých narozenin mu chybělo deset měsíců.

Hlína na hrobě Penny byla vlhká a černá jako čokoládový dort. Zaroste ji tráva, ale Jake se nemohl rozhodnout, jestli se tím všechno zlepší nebo zhorší.

Z terminálu E. Boston na LAX, z LAX do Sydney. Po nekonečné cestě další šestihodinový let do Perthu. Putují na druhý konec světa.

Čekárna u letové brány byla plná veselých Australanů. Existuje něco jako národní povaha? – uvažoval Jake. Nebo existují někde na světě Australané, kteří *nej*sou otevření a přátelští a přívětiví? Jakeova matka ožila, jen co uslyšela australský akcent. Jako by se ocitla v epizodě *Domova v zálivu*, australské telenovely, kterou ustavičně sledovala na vypálených DVD, co jí posílala její sestra May. Půvabně pohodila kšticí a řekla: „Jdu na kafe. Chcete taky?“

„Ne, děkuji,“ zašeptal Jakeův otec.

Jake zavrtěl hlavou.

Maminka ho obdařila upřímným úsměvem, což byla událost do té míry vzácná, až ho to doopravdy vyděsilo. Byla ten nejnešťastnější člověk, jakého Jake znal, i když to tak nebylo vždycky. Než zemřel Jakeův novorozený bratříček Ernie, bývala Ava normální máma, možná trochu protivná, možná trochu upjatá a příliš soustředěná na to, aby dala Jakeovi sourozence. V červeném albu však existovaly fotografie, na nichž Ava dělala bláznivé obličejy a líbala maličkého Jakea i Jakeova otce. Byly tu i snímky, pořízené předtím, než se Jake narodil; byla na nich do temna opálená a v bikinách, zlatohnědé vlasy spletené do copu, splývajícího po zádech. Existovaly obrázky, na nichž surfovala a jezdila na kajaku a na jednom dokonce vyskakovala do vzduchu, připravovala se praštit do volejbalového míče. Jake míval ve zvyku na ty obrázky civět. Takovouhle ženu chtěl mít za matku. Ale od té doby, co Ernie ve věku osmi týdnů zemřel ve své postýlce, začala být Ava polovinu času kousavá a jízlivá, druhou polovinu byla mlčenlivá a sklíčená. Hněv a zatrpkllost – ve skutečnosti smutek a hluboký, přehluboký žal, říkal tatínek – v ní žily jako nějaká nestvůra. Jakeův otec prosil Jakea, aby se jí snažil odpus-

tit, jak se někdy chová. Ale žádal příliš mnoho, říkal si Jake. Pokud šlo o maminku, vypěstoval si Jake na nervových zakončeních tvrdé mozoly.

Ernie měl na hřbitově náhrobek stejně jako teď Penny. Jakeova maminka pečovala o Ernieho hrob; každý týden kupovala kytice květin v supermarketu. Když byla Ava doma, zavírala se v pokoji, kde Ernie – bez jasného či pochopitelného důvodu – přestal dýchat. Ava buď sledovala epizody *Domova v zálivu*, nebo znovu a znovu četla pasáže ze své nejmilejší knihy, což kupodivu nebyla žádná australská klasika, nýbrž nejameričtější ze všech amerických románů, *Bílá velryba*, protože tuhle knihu jí četl její otec, když byla ještě dítě. Ernieho hrob, telenovela, *Bílá velryba*: z toho pozůstávalo devadesát procent života Avy Randolphové. Zbývajících deset procent, její styk s okolním světem, se třpytilo jako střepy rozbitého skla na okraji silnice. Byl tu její hněv, který mohl kohokoli zasáhnout do oka jako zbloudilý šíp. A byl tu její jed, určený zřejmě výlučně pro Jakeova otce.

Ava se zúčastnila důležitých školních akcí, třeba Jakeova přijetí do Národního společenství cti a premiéry školního muzikálu. V posledním školním roce ve škole nastudovali muzikál *Pomáda*, Jake hrál Dannyho a Penny hrála Sandy. Maminka se osprchovala a vykartáčovala si vlasy. Nalíčila se a navoněla. Vstupovala do hlediště se vztyčenou hlavou a vzpurnýma očima, otec se vlekl tři kroky za ní jako oddaný sluha. Jake je pozoroval zpoza těžké opony. Slyšel, jak obecnstvo ševelí: Ava Randolphová vyšla z domu. Byla k vidění stejně zřídka jako kometa, a každý věděl proč, takže všichni udržovali uctivý odstup – až na Lynne Castleovou, mamčinu jedinou skálopevnou přítelkyni. Lynne žuchla vedle Avy a políbila ji na tvář, jako by se nic nedělo, jako by Ava nebyla schopná vyjet dokonce i na ni nebo vstát a odejít z hlediště zcela bez důvodu.

Avě se muzikál zřejmě líbil. Na konci tleskala,

a když se Jake a Penny na závěr klaněli, přidala se k aplausu vestoje.

Jediný člověk, který vyhledával společnost Avy Randolphové, byla Penny. Někdy odpoledne, když Jake zůstával déle ve škole a pracoval na studentských novinách *Veritas* nebo se zdržel na schůzi studentské rady, nalézal po příchodu domů Penny v mamčině pokoji; ležela napříč v nohách postele a sledovaly spolu *Domov v zálivu*. Ava pečlivě vysvětlovala složitosti zápletek. Jake by lhal, kdyby tvrdil, že mu to nedělalo starosti.

Říkal Penny: „Nemusíš vysedávat u mé matky, víš.“

A Penny říkala: „Já vím. Ale mám ji ráda.“

Ráda? Jake svou matku miloval – byla to koneckonců jeho *matka* – ale ani on ji neměl *rád*. Báł se jí. Když měla obzvlášť dobrý den, působila jako duch, který žije v domě s ním a s otcem, občas se zjeví u jídelního stolu a sní pár soust toho, co zrovna mají. (Často jedli pizzu a thajské jídlo, kupované přes ulici.) Ava plula domem – většinou v hodinách před rozedněním – a zabývala se řezanými květinami na Ernieho hrob. Spala sama v Ernieho pokojíčku.

Jake se domníval, že rodiče nikdy nemají sex. Nedočkali se navzájem, takřka ani nemluvili, i když někdy v noci Jakea probudilo, jak na sebe řvou.

MATKA: Chci odtud pryč, Jordane!

OTEC: Klidně můžeš jít, Avo, to přece víš.

MATKA: Chci odejít nadobro, a bez Jakea nepůjdu. Ani bez tebe.

OTEC: Moje rodina vlastní a vydává noviny od roku 1870, Avo. Šest generací Randolphů. Je to moje dědictví, a víš, co ještě? Miluju to. Vědělas to, když sis mě brala. Vědělas, že můj život bude tady.

MATKA: Na mém životě nezáleží. Na mém životě nikdy nezáleželo.

OTEC: Jestli chceš odejít, jdi. Proboha, jen jdi. Odejdi sama a zůstaň pryč, jak dlouho chceš! Kdysi jsi s tím nemívala problém.

MATKA: Ale teď je všechno jiné. Ne snad?

OTEC: (neodpovídá)

MATKA: Ne snad?

OTEC: Ano.

MATKA: Ernie je mrtvý! Řekni to! Chci to od tebe slyšet, Jordane!

OTEC: Ernie je mrtvý.

Teď, na terminálu E, se Ava znovu objevila s kelímkem latte, ze kterého stoupala pára, a sezamovou žemlí. Jake se podíval na otce, aby zjistil, zda Jordanovi připadá tohle chování stejně pozoruhodné jako jemu, ale Jordan zíral do prázdna, o něčem přemýšlel a Jake věděl, že ho nesmí rušit. Kdysi takhle vymýšlel titulky nebo úvodníky, nebo se možná snažil přijít na to, jak zvýšit ceny inzerce nebo jak vyhodit sportovního redaktora nebo kde sehnat nového sportovního redaktora v tak omezeném počtu kandidátů. Nebo uvažoval o smrti tištěných novin obecně. Ale o čem bude přemýšlet teď? Myslí zpětně, ne dopředu. Jake to poznal podle skelného výrazu v jeho očích.

Ava foukla do latte, udobla kousíček žemle a strčila si ho do úst. Jordan kdysi Jakeovi řekl, že Ava moc neví, protože po Ernieho smrti to patřilo k mnoha věcem, které jí přestaly působit radost.

Teď se však zdálo, že si zákusek vychutnává. Doušek latte, sousto žemle. Dokonce i otevřela maličkou nádobku smetanového sýra a žemli si v ní namočila.

Jake se hněval jako ještě nikdy v životě. Srdce mu hořelo plamenem. Opouštíme Nantucket kvůli tobě! – říkal si. Měl sto chutí chrstnout Avě její latte do obličeje. Měl sto chutí udusit ji žemlí. Ten okamžik však pomínil, následován nedozírným oceánem sebelítosti.

Opouštíjí Nantucket kvůli *němu*.